

[Statsministeren.]

bruget som Erhverv — i hvert Fald har Staten ikke dikteret nogen at blive Landmand —, er det ikke den paagældende Besidder og hele Faget af disse Besiddere, som derfor først og fremmest maa vise Vej ud af det Uføre, de har bragt sig selv i, og er det ikke Besidderen af Ejendommen, der selv har afgjort, om han vilde købe til den høje Pris? Eller er det ikke saadan, at en Række Landmænds daarlige Stilling bl. a. skyldes, at en 2, 3, 4 Sønner har faaet hver sin Gaard, hvis Byrder er blevet læsset paa den enkelte oprindelige Fødegaard, eller hvad det nu var for en Ejendom, der var Udgangspunktet. Eller andre har stiftet Gæld for at købe Automobil, for at bygge Hovedbygningen om o. s. v., alt sammen meget prisværdigt, hvis det var gaaet, og ingen Mennesker vilde blande sig i det Forhold, hvis de ikke kom til Staten og sagde: vær saa god, nu er det gaaet galt for os, vil I nu sørge for Rentabilitet i vor Bedrift. Jeg synes, det er vedkommende selv og den Erhvervsgruppe, han tilhører, der først og fremmest burde anvise Vejen og antyde, paa hvilken Maade han selv mener at kunne medvirke til denne Forbedring. Landbrugeren kom jo nemlig ingen Sinde, naar der var gyldne Tider, og gav Samfundet af sin Overflod. Jeg har været Rigsdagsmand i saa mange Aar, at jeg ved, at en Række gode Aar har passeret os, uden at Landbrugeren er kommet til Staten og har sagt: Se, i disse Tider tjener vi meget mere end sædvanligt, og derfor vil vi ofre noget paa dem, der maaske har det mindre godt. Eller kom dette Erhverv nogen Sinde gennem sin politiske Repræsentation og bød andre Erhverv sin og Samfundets Hjælp, naar det gik galt for andre Erhverv? Nej, jeg husker i hvert Fald to Industrier, Tekstilindustrien og Skotøjsindustrien, hvis Indehavere med den dybeste Uvilje ser tilbage til en Tid, hvor deres Erhverv var langt nede, med 20 000 Arbejdere ude i den forfærdeligste Krisetilstand, men hvor der ikke hos Landbruget eller dets politiske Repræsentation var mindste Villighed til at yde disse Erhverv en Ophjælpning eller en Fredlysnings, hvad man nu vil kalde det.

Men selv de Betragtninger, jeg her har anført, har dog ingenlunde medført, at de nuværende Regeringspartier har nægtet Hjelpeforanstaltninger til Landbruget. Vi ser godt, hvorfor adskillige af Ulykkerne nu hidrører, men det har ikke bevirket, at man har afvist Landbruget, fordi dette Erhverv ganske naturligt ogsaa af os opfattes som et samfundsmæssigt vigtigt Erhverv.

Og af Hensyn til dets samfundsmæssige Karakter er vi gaaet meget vidt i at yde Hjelpeforanstaltninger til dette Erhverv, langt, langt videre, end vi nogen Sinde vilde have faaet Rigsdagen til at hjælpe andre Erhverv. Dette er jo Sandheden.

Og saa Fredlysningsen af Hjemmene! Det er en smuk og god Tanke, men hvorfor er det alene Landbrugshjemmene, der skal fredlyses? Hvorfor skal disse Folk alene være sikrede mod at blive jaget ud af deres Hjem, naar de ikke kan betale? Jeg synes, det var nydeligt, om man kunde gennemføre det for alle, og det maa dog være. Konsekvensen; hvis vi skal lave ekstraordinære Lovforanstaltninger, saaledes som det ærede Medlem Hr. Thomsen forlangte, for at fredlyse Landbohjemmene, saa maa dog Arbejderhjemmene ogsaa med. Møbelhandleren, der har solgt paa Afbetaling, gaar hver Uge rundt og henter hos den ene og den anden Arbejderfamilie de Møbler, som de har betalt 100 eller flere Hundrede Kroner paa; naar Afdragene standser, er de Hjem ikke fredlyste. Ingen har tænkt paa Fredlysnings af disse Hjem, og dog er disse Hjem vel for deres Besiddere lige saa meget værd, som Gaarden er for Gaardmanden. Kærligheden til Hjemmene er for øvrigt ikke altid lige overvældende i Landbruget; mange Gaarde er jo solgt, da Fortjenesten var god, uden Hensyn til, hvor mange Aar vedkommende havde siddet paa Gaarden, og uden Tanke paa Hjemmets Fredhellighed, saaledes som den nu kommer til Orde.

Til Trods for alt, hvad der er præteret i disse Aar, siger man nu dristigt, ogsaa fra Venstres Side, at der er intet gjort for Landbruget. Jeg afviser denne Tale som ganske uberettiget og beder paavist, hvornaar noget andet Erhverv har faaet en lignende Støtte, i direkte Tilskud, Prishævninger, Reguleringsforanstaltninger, Amtsskatters Nedsættelse og Kronesækning. Det er jo dog adskillige Millioner, der saaledes er ydet direkte af Statskassen og indirekte og af Befolkningen i Form af paatagne Byrder. Jeg beder ærede Medlemmer, der taler paa Landbrugets Vegne, om alene at regne ud, hvad Svineordningen har givet det danske Landbrug. Jeg skal ikke opholde mig ved Tallene, i den Henseende kan andre og maaske bedre dokumentere Forholdet; jeg kender nogle i hvert Fald i Landbruget, som opgør Svinereguleringen alene til mange Kroner for hver enkelt Bedrift.

Ogsaa det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har bevæget sig paa disse Omraader, og idet han henviste til en Avisartikel af